

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: 12.06.2024
Sayı: 649

10/1489

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ülkemizde kimsesiz çocuklar ile birlikte temel ihtiyaçları karşılanmayan, eğitimlerine devam edemeyen sokak çocuklarının sorunlarının araştırılarak alınacak önlemlerin belirlenmesi ve uygulanması amacıyla Anayasa'nın 98 ve TBMM İç Tüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini talep ederiz. 10.06.2024

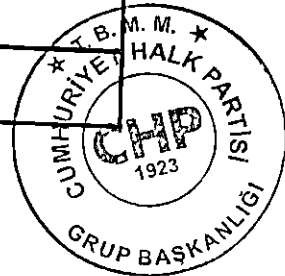
Sağın Tanrulu
Diş. Mv.

Aliye Timisi Ersever
ANK

Av. Mahmut Tanal
Şanlıurfa Milletvekili

MİLLETVEKİLİ ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
Mehmet GÜZELMANIŞCI	Hatay Mv.	
Ayhan DALKILIÇ	Adana	
Seherhan İZKUR	Bolukörfe	
Ganire Akkuz İgebi	İstanbul	
Melih Meriç	Gaziantep Mv.	
Neli Ağbelge	Malatya Mv.	
İZZAT KARASU	Sivas Mv.	
Gizem ÖZCAN	MUĞLA Mv.	
Orhan SARIBAL	Bursa Mv.	
Yunus Emre	İstanbul	
Şiir ÜN	Etiline	
TEKİN BINGÖL	ANKARA Mv.	
Talib ÖZCAN	DÜZCE Mv.	
Mehmet TAHTAŞIZ	Çorum Mv.	
Turan Tashin ÖZER	İstanbul	
Ayşe Dalkoğlu	Bartın Mv.	
Müşip Korka	Kocaeli	
Bekir Başerimger	Manisa	
Mahir POLAT	İzmir	
Umut AKDOĞAN	Ankara Mv.	

GENEL GEREKÇE

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na göre korunmaya muhtaç çocuk; beden, ruh ve ahlak gelişimleri veya şahsi güvenlikleri tehlikede olan; ana veya babasız, ana veya babası veya her ikisi de belli olmayan, ana veya babası veya her ikisi tarafından terk edilen, ana veya babası tarafından ihmal edilip, fuhuş, dilencilik, alkollü içkiler veya uyuşturucu maddeler kullanma gibi her türlü sosyal tehlikelere ve kötü alışkanlıklara karşı savunmasız bırakılan ve başıboşluğa sürüklenen çocuğu ifade etmektedir.

Sokakta yaşayan ve çalışan çocuklar olgusu ise, öncelikli çözüm bekleyen ekonomik ve toplumsal bir sorundur. Bugün dünyada 200 milyon kadar çocuk yeterli eğitimden, sağlık hizmetlerinden ve temel haklardan yoksun bir şekilde sokaklarda bulunmaktadır. UNİCEF, sokak çocukları kavramını çocukların aileleriyle olan ilişkilerinin düzeyine göre üç kategoride tanımlamaktadır.

1. Grup, aileleriyle sürekli ilişkisi olan ancak sokakta çalışan çocuklardır. Günlerini sokakta çalışarak geçirirler de ailelerinin koruması ve denetimi altındaki çocuklardır. 2. Grup, aileleriyle zaman zaman ilişki kuran sokaktaki çocuklar olup, bu çocukların aile bağları zayıflasa da tümüyle kopmamıştır ve kendilerini halen ana-baba kardeşleriyle özdeşleştirmektedirler. Çoğu zaman gecelerini evlerinde geçirmektedirler. 3. Grup ise aileleriyle hiç ilişkisi olmayan sokak çocuklarıdır. Ailelerinden ya zorla ya da kendi istekleriyle ayrılan bu çocuklar günün 24 saatini sokakta geçirirler. Ülkemizde son yıllarda sayıları hızla artan "sokağın çocukları" evinden atılan, kaçan, ailesi olmayan veya ailesi tarafından bütünü ile başıboş bırakılan çocuklardan oluşmaktadır. Avrupa Konseyi Sokak Çocukları Çalışma Grubu da; 18 yaşının altında bulunan kısa ya da uzun süreli sokak ortamında yaşayan çocukları "sokakta yaşayan çocuk" olarak tanımlamaktadır.

Sokaktaki çocukların sokakta çalıştırılmaları/yaşamaları büyük oranda ekonomik olmakla beraber, anne-babalarının eğitimsizliği, aile içi şiddet, cinsel/fiziksel istismar, sosyal destek sistemlerinin yetersizliği, geleneksel yapı içerisinde çocuğun ev işlerinde, tarımda ve sokakta çalıştırılmasının doğal karşılanması, ailenin bakabileceğinden fazla çocuğa sahip olması, sevgisizlik, ihmal ve çocukların eğitim sisteminden kopması sayılabilir. Bu sorunlara genel bir bakış açısı getirildiğinde kaynağın büyük oranda yoksulluk ve yetişkinlerin olumsuz tutumlarından kaynaklandığı görülmektedir.

TÜİK'in 19 Nisan 2024 tarihinde yayınlanan Çocuk İstatistiklerine göre Türkiye nüfusunun %26'sını çocuklar oluşturmaktadır. Yine aynı istatistikte, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının verilerine göre 2023 yılında Türkiye genelinde kuruluş bakımı altında bulunan çocuk sayısının 14 bin 435 olduğu görülmüştür. Mevcut koruyucu aile sayısı 8 bin 164, koruyucu aile yanında bakımı sağlanan çocuk sayısı ise 9 bin 806 olduğu anlaşılmıştır. Evlat edindirilen çocuk sayısı 2023 yılında 637 olmuştur. Çocukların ölüm ve bulaşıcı hastalıklardan ölümleri ise, istatistiklerine göre dışsal yaralanma ve zehirlenmeler nedeniyle gerçekleştiği tespit edildi.

Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin genel ilkelerinden biri olan "Çocuğun Yüksek Yararı ilkesi", çocuk hukukunun en temel ilkesidir. İlkeyi düzenleyen Sözleşmenin 3. maddesine göre, çocuğu ilgilendiren her durumda ve her kararda mutlaka çocuk için mümkün olan en iyi çözüm tercih edilmelidir. Nitekim bu ilke gözetilerek de tanzim edilen Çocuk Koruma Kanunu yürürlüktedir.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na bağlı sevgi evleri ve çocuk-gençlik çalışma merkezleri mevcut olsa da, günümüzde kimsesiz ve sokak çocuklarının problemlerini çözmeye yeterli olmadığı anlaşılmaktadır. Söz konusu çocukların suça sürüklenmesinin önlenerek hayata kazandırılmaları , temel haklarına erişip erişemediklerini tespit etmeye yönelik güncel bir araştırma ve çözüm önerileri sunulması gerekmektedir. Ülkemizin geleceği olan söz konusu çocukların yaşamış oldukları hayat şartları, aynı zamanda, milli güvenliğimizi de ilgilendirir bir konu haline gelmiştir. Nitekim işbu araştırma talebi tarihinde dahi, çocuklarımızı suça sürüklenmekte korumak hususunda başarılı olmadığımız TÜİK'in 02.08.2023 tarihinde yayınlanan Güvenlik Birimine Gelen veya Getirilen Çocuk İstatistikleri'nden anlaşılmaktadır.

İlgili istatistiğe göre, güvenlik birimlerine gelen veya getirilen çocukların karıştığı olay sayısı 2022 yılında, 2021 yılına göre %20,5 oranında artarak 601 bin 754 olmuştur. Bu olaylarda çocukların 259 bin 106'sı mağdur olarak, 206 bin 853'ü suça sürüklenme sebebiyle ,16 bin 499'u kayıp olması sebebiyle, 12 bin 684'ü kabahat işlediği iddiasıyla, güvenlik birimlerine gelmiş ya da getirilmiştir. Çocukların suça karıştığı olayların %37,8'ini yaralama, %25,2'sini hırsızlık, %4,5'ini uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanmak, satmak veya satın almak, %4,2'sini pasaport kanununa muhalefet suçu, %4,1'ini ise tehdit suçları olduğu anlaşılmıştır. A

İşbu nedenle, kimsesiz ve devlet korumasında olan çocuklarla birlikte sokak çocuklarının karşılaştığı sorunların tespiti, hangi temel haklarına ne kadar erişip erişemedikleri, nasıl topluma kazandırılacaklarını ve sağlıklı bireyler haline gelebileceklerine ilişkin çözüm yollarının bulunmasına dair bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulması gerektiği kanaati hasıl olmuştur.

